Vi□t b□i Biên t□p viên
Th□ ba, 18 Tháng 9 2012 07:56 - L□n c□p nh□t cu□i Th□ ba, 18 Tháng 9 2012 11:28

Ph□i nhi□m và lây truy□n các tác nhân gây b□nh theo đ□□ng máu có nguy c□ r□t cao □ nhân viên y t□. Cho đ□n nay đã có ít nh□t 20 lo□i tác nhân gây b□nh theo đ□□ng máu đ□□c phát hi□n, trong đó có 3 lo□i virut th□□ng g□p nh□t trong các c□ s□ y t□ là virut viêm gan B (HBV), virut viêm gan C (HVC) và virut gây suy gi□m mi□n d□ch □ ng□□i (HIV).

Trong các c□ s□ y t□, nhân viên y t□ ho□c b□nh nhân, ng□□i nhà b□nh nhân có th□ b□ nhi□m các virut gây b□nh theo đ□□ng máu do ti□p xúc tr□c ti□p v□i nhau ho□c d□ch c□ th□ (d□ch màng b□ng, màng ph□i, tinh d□ch...) ch□a virut qua các v□t x□□c □ da; qua vùng da b□ viêm xu□t ti□t ho□c qua các màng niêm m□c (mi□ng, âm đ□o); ho□c hi□m h□n qua truy□n máu và các s□n ph□m máu b□ nhi□m virut.

Lây nhi□m ngh□ nghi□p các virut gây b□nh theo đ□□ng máu x□y ra □ nhân viên y t□ thông qua

ph□i nhi□m v□i máu c□a b□nh nhân mang m□m b□nh. Các ph□i nhi□m này có th□ x□y ra qua da b□ t□n th□□ng, qua các màng niêm m□c m□t, mũi, mi□ng ho□c qua các t□n th□□ng sâu d□□i da do kim ho□c các v□t s□c nh□n khác gây ra.

Vì sao nhân viên y t□ có nguy c□ lây nhi□m cao?

- Nhân viên y t□ th□□ng xuyên ph□i ti□p xúc v□i máu và các d□ch sinh h□c c□a ng□□i b□nh. Do nh□p đ□ làm vi□c kh□n tr□□ng, căng th□ng mà các ph□i nhi□m d□□i da v□i máu x□y ra v□i t□n xu□t cao. T□ tháng 1 đ□n tháng 5/2001 t□i B□nh vi□n Ch□ R□y đã phát hi□n 9 nhân viên y t□ ph□i nhi□m HIV. T□i B□nh vi□n B□ch Mai, đi□u tra năm 2001 cho th□y 67,1% nhân viên y t□ đã t□ng ph□i nhi□m v□i máu, d□ch c□ th□ c□a b□nh nhân, trong đó ph□i nhi□m do kim r□ng chi□m 71,5%, th□□ng g□p nh□t là lúc đóng n□p kim (32,8%) và thu gom ch□t th□i y t□ (14,1%). Bác sĩ ngo□i khoa, k□ thu□t viên xét nghi□m, nhân viên làm vi□c trong ngân hàng máu, ph□ m□, y tá gây mê là nh□ng đ□i t□□ng có nguy c□ lây nhi□m các virut lây nhi□m qua đ□□ng máu cao h□n so v□i nh□ng nhân viên y t□ khác.

- T□ l□ b□nh nhân nhi□m các virut gây b□nh theo đ□□ng máu cao. Theo th□ng kê, 10-15% dân s□ n□□c ta mang virut HBV. T□ l□ nhi□m HCV □ m□t s□ đ□i t□□ng (ng□□i cho máu chuyên nghi□p, ng□□i nghi□n ma túy, b□nh nhân l□c máu chu k□...) cũng r□t cao. Trong vài năm g□n đây kho□ng 50% đ□i t□□ng nhi□m HIV m□i đ□□c phát hi□n trong b□nh vi□n.

- Trong nhi□u tình hu□ng chăm sóc và đi□u tr□, vì ph□i kh□n tr□□ng c□u ch□a ng□□i b□nh mà nhi□u nhân viên y t□ không k□p mang các ph□□ng ti□n phòng h□ cho b□n thân. - □ n□□c ta, vì nhi□u lý do mà công tác phát hi□n s□m và qu□n lý, đi□u tr□ nh□ng ng□□i nhi□m virut (đ□c bi□t v□i HIV) còn nhi□u h□n ch□, nên khi ti□n hành các k□ thu□t ch□n đoán và đi□u tr□, lúc đó nhân viên y t□ th□□ng không bi□t b□nh nhân có mang virut hay không ho□c n□u bi□t thì lúc đó n□ng đ□ virut trong máu th□□ng r□t th□p. Nh□ng lý do trên cho th□y s□ c□n thi□t ph□i tri□n khai đ□ng b□ các bi□n pháp phòng ng□a và qu□n lý ph□i nhi□m ngh□ nghi□p v□i các tác nhân gây b□nh theo đ□□ng máu □ nhân viên y t□.

Phòng ng□a lây nhi□m th□ nào?

M□i nhân viên y t□ c□n coi m□i ti□p c□n v□i máu, các d□ch sinh h□c c□a b□nh nhân đ□u có nguy c□ lây nhi□m các virut gây b□nh theo đ□□ng máu và ph□i áp d□ng đ□ các bi□n pháp d□ phòng c□ b□n ti□n hành chăm sóc và đi□u tr□ ng□□i b□nh. C□ th□ nh□ sau:

- R□a tay tr□□c và sau khi ti□p xúc v□i m□i ng□□i b□nh. C□n chú ý r□a l□i bàn tay sau khi tháo găng vì có th□ găng b□ th□ng trong quá trình s□ d□ng.

- Mang găng m□i khi có nguy c□ ti□p xúc v□i máu và các d□ch sinh h□c, màng niêm m□c và vùng da b□ th□□ng c□a ng□□i b□nh; khi ti□p xúc v□i các v□t d□ng dính máu, d□ch th□, các ch□t th□i c□a ng□□i b□nh, các b□ m□t môi tr□□ng b□ ô nhi□m, găng khi tay b□ tr□y x□□c, ch□c viêm da.

- S□ d□ng các ph□□ng ti□n che ch□n cá nhân (áo m□, □ng, v□i không th□m n□□c, kh□u trang, kính b□o v□ m□t m□i khi có nguy c□ văng b□n khi th□c hi□n các th□ thu□t, ph□u thu□t...)

- Th□c hi□n kh□ khu□n s□ b□ d□ng c□ tr□□c khi x□ lý. Luôn mang găng khi ti□p xúc, v□ sinh kh□ khu□n các d□ng c□ b□n.

- H□n ch□ ti□p xúc v□i đ□ v□i b□n. Không đ□ các v□t s□c nh□n l□n vào đ□ v□i. Đ□ v□i b□n c□n đ□□c thu gom và v□n chuy□n trong bao túi riêng.

- C□n h□t s□c th□n tr□ng khi x□ lý b□nh ph□m xét nghi□m. Không dùng mi□ng đ□ hút b□nh ph□m qua pi-pét.

- Khi th□y phát sinh các v□t b□n máu và d□ch c□ th□ t□i khu v□c bu□ng b□nh thì c□n lau s□ch ngay b□ng dung d□ch kh□ khu□n thích h□p. Nhân viên v□ sinh c□n mang găng và đeo kh□u trang khi th□c hi□n nhi□m v□.

- Bi□n pháp quan tr□ng nh□t là m□i nhân viên y t□ ph□i có ý th□c phòng ng□a các v□t th□□ng do v□t s□c nh□n:

+ Kim tiêm và các d□ng c□ s□c nh□n khác sau khi s□ d□ng c□n đ□□c lo□i b□ ngay vào thùng đ□ng ch□t th□i dành riêng cho v□t s□c nh□n. Không đ□ các v□t s□c nh□n l□n v□i các ch□t th□i y t□ khác.

+ Không đ□y n□p kim tiêm, c□t kim, b□ g□y ho□c rút kim ra kh□i b□m tiêm tr□□c khi lo□i b□ kim kèm b□m tiêm vào thùng thu gom v□t s□c nh□n.

+ Khi s□ d□ng v□t s□c nh□n (kim tiêm, dao m□,...) trong các th□ thu□t, ph□u thu□t c□n chú ý không đ□ x□y ra các t□n th□□ng cho nh□ng ng□□i khác.

- M□i c□ s□ y t□ c□n quan tâm chú ý phòng ng□a các lây nhi□m ngh□ nghi□p cho nhân viên y t□: trang b□ đ□ các ph□□ng ti□n phòng h□ cá nhân, t□ ch□c t□p hu□n cho nhân viên y t□ v□ các bi□n pháp d□ phòng c□ b□n, t□ ch□c tiêm phòng vacxin viêm gan B cho nhân viên y t□. M□i c□ s□ y t□ cũng c□n thi□t l□p h□ th□ng qu□n lý các nhân viên y t□ b□ ph□i nhi□m v□i máu, các d□ch sinh h□c c□a ng□□i b□nh sau ph□i nhi□m nh□m gi□m thi□u các b□nh lây truy□n theo đ□□ng máu □ nhân viên y t□. **Khoa Ki□m soát nhi□m khu□n**